

Фесенко Н. С.

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД УПРОВАДЖЕННЯ МАГІСТЕРСЬКИХ ПРОГРАМ НАВЧАННЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ

В нашій державі зараз актуальним стало набуття знань у сфері інтелектуальної власності серед патентних повірених, експертів, інших фахівців, задіяних в цій галузі. Європейське Співтовариство визнає особливе економічне значення інтелектуальної власності. За результатами досліджень Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ), найбільш розвинені світові країни у стратегію економічного підйому закладають наявність новітніх технологій та наукових винаходів. Продукти розумової, технічної та творчої діяльності громадян цих держав становлять ціннісну та прибуткову парадигму подальшого суспільного розвитку. Узагальнюючи статистичні дані, що подаються у звіті ВЕФ про глобальну конкурентоспроможність (The Global Competitiveness Report 2016-2017), можна дійти висновку, що США, Швейцарія, Сінгапур та більшість країн-членів Європейського Союзу належать до інноваційної групи і займають провідні позиції у рейтингу конкурентоспроможності [1]. Показник інноваційності нашої держави дозволив Україні посісти лише 85-ту сходинку із 138. Ми входимо до першої групи розвитку за ранжуванням Всесвітнього економічного форуму – до країн «початкової стадії розвитку», де конкурентоспроможність забезпечується за рахунок наявних сировинних ресурсів, а не технологічних проривів і постійної уваги держави до інноваційно-інтелектуальної діяльності.

Як стверджує Ю. Л. Бошицький, в цій сфері Україна ще не використала усі можливості для досягнення потрібних результатів. Він пов'язує це з недостатньою кількістю фахівців у галузі, відсутністю спеціальних знань окремих державних службовців, співробітників органів слідства, суду, прокуратури, митних органів, що потребує вирішення, у першу чергу, через удосконалення освіти у сфері інтелектуальної власності, розширення її можливостей, введення відповідних курсів до обов'язкової програми системи вищої освіти в Україні [2].

Економічна парадигма зростання конкурентоспроможності Європейського Союзу пов'язана з подоланням відставання держав у групування від США за показниками рівня продуктивності праці, результативності та ефективності впровадження новачій та модернізації вже існуючих потужностей. Саме з цієї причини Офіс гармонізації внутрішнього ринку замовив дослідницьким структурам моніторинг запровадження питань освіти у сфері захисту об'єктів інтелектуальної власності в шкільні програми в державах-членах ЄС, щоб побачити, як здійснюється ІВ-освіта, і що можна зробити, щоб її поліпшити.

Дослідження показує, що найкращий підхід до освіти в галузі інтелектуальної власності – забезпечення наявності «перехресних компетенцій», які можуть бути використані для різних дисциплін в навчальному плані.

У ньому також наводяться приклади п'яти навчальних сфер, які виокремлені з восьми ключових компетенцій, обраних ЄС, що визначають основні пріоритети галузі освіти для розвитку сучасної економіки в сьогоднішніх умовах і які надають можливість впровадження ІВ в навчальну програму: Підприємництво; Освіта в сфері суспільних наук; Освіта в галузі Інформаційно-комунікаційних технологій; Художня освіта; Наукова, технологічна, інженерна та математична Освіта [3].

Можливість поглиблення знань у сфері захисту продуктів інтелектуальної власності надається вищою школою. У світовому навчальному просторі виокремлюються декілька напрямів магістерських програм (post-graduate master's degree), в яких закладено ґрунтовне вивчення питань управління інтелектуальною власністю. Іллінойський технологічний інститут став першим серед американських вузів, в якому була розроблена та запроваджена навчальна програма “магістр в сфері управління інтелектуальною власністю та ринками” (Intellectual Property Management and Markets, Master) [4]. Інститут інтелектуальної власності Королеви Марії Лондонського університету надає можливість отримати диплом магістра наук в області управління інтелектуальною власністю випускникам інженерних спеціальностей, які хочуть будувати свою подальшу кар’єру в якості патентних повірених, а також всім іншим, хто вже має вищу освіту та хоче навчатися на цій післядипломній програмі [5]. Поглиблена магістерська програма в сфері права інтелектуальної власності та менеджменту знань розроблена викладачами Маастрихтського Університету (The Advanced Master's in Intellectual Property Law and Knowledge Management). Магістра наук в галузі інтелектуальної власності, інновацій та креативної економіки готує Університет Глазго. Це – унікальна, новаторська он-лайн програма, яка призначена для людей, які працюють в ІТ-секторі. Студенти набувають знання щодо авторського права, захисту товарних знаків та баз даних, а також вчать економічному аналізу, маркетинговій стратегії, основам ринкового регулювання та управління правами інтелектуальної власності.

Таким чином, зробивши аналіз вищевикладеного, можна навести такі висновки: 1. Досвід США та держав Європейського Союзу виявляє гостру необхідність введення дисципліни «Основи інтелектуальної власності» в шкільну програму в Україні. 2. Поглибити вивчення сфери управління інтелектуальною власністю у вищих навчальних закладах, запровадивши спеціальність «управління інтелектуальною власністю» в рамках магістерських програм. 3. Надавати слухачам магістерських програм як теоретичні знання, так і можливість практичних тренінгів на базі патентних агенцій або відповідних структурних підрозділів науково-дослідних та виробничих підприємств.

Список використаних джерел

1. The Global Competitiveness Report 2016-2017 published by the World Economic Forum. URL: [https://www.weforum.org/reports/the-global-](https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017)

[competitiveness-report-2016-2017-1.](#)

2. Ю. Л. Бошицький.
Оптимізація національної освіти у сфері інтелектуальної власності:
сучасні вимоги та основні тенденції / Ю. Л. Бошицький
// Часопис Київського університету права. - 2014. - № 2. – С. 227.

3. [Intellectual Property and Education in Europe. Study on IP Education in school curricula in the EU Member States with additional international comparisons \[Text\]. – Office of Harmonization in the Internal Market, 2015. – 216 p. – Available at: <https://euipo.europa.eu/ohimportal/documents/11370/80606/IP+and+Education+final+report+September+2015> doi: 10.2814/165598](#)

4. Сайт Іллінойського технологічного інституту. URL:
<http://www.mastersportal.eu/search/#q=ci-82|di-49|lv-master,preparation|!dg-prebachelor,language&order=relevance>.

5. Сайт Інституту Королеви Марії. URL:
<http://www.qmul.ac.uk/postgraduate/taught/under/courses/121443.html>). □